

ISSN (Print): 2304–5809
ISSN (Online): 2313–2167

Науковий журнал
«МОЛОДИЙ ВЧЕНИЙ»

№ 10 (98) жовтень 2021 р.

Пиж'янова Н.В.

Аналіз основних елементів
весільного обряду Центральної України.....230

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ**Демченко О.П.**

Підвищення викладацької майстерності
науково-педагогічних працівників
у контексті євроінтеграційних процесів234

Деркач Ю.Я., Чорна Ю.Б.

Використання вправ та ігор комунікативного
спрямування як ефективного засобу
формування іншомовної компетентності.....241

Кам'янська Д.Д., Дьоміна В.В.

Найкращі застосунки відеозв'язку для реалізації
особистісного підходу під час дистанційного
навчання майбутніх перекладачів245

Кудикіна Н.В., Прохорова Н.А., Братусь І.В.

Теоретичні та організаційні основи розвитку
творчого потенціалу студентів
у контексті дистанційної освіти 251

Москалець О.М.

Впровадження здоров'язбережувальних
технологій на уроках математики
в початкових класах.....257

Парашинець С.Д., Горуйко Х.П.

Формування готовності майбутніх учителів
початкової школи до розв'язання типових
задач професійної діяльності: нові виклики.....262

Порядченко Л.А., Олексюк Т.Г.

Розвиток пізнавальних інтересів
молодших школярів.....266

Порядченко Л.А., Чопик І.Р.

Організаційно-методичні основи
формування читацької компетентності
учнів 3 класу засобами створення коміксів.....271

Радченко М.Р.

Педагогічна компетентність – одна зі сторін
професіоналізму майбутнього педагога.....278

Романенко Л.В., Романенко К.А.,

Ратушна А.Р.
Організація методичного супроводу
застосування ігрових технологій
на уроках «Я досліджую світ» у 3 класі.....282

Руденко Н.М., Івахненко Ю.Д., Широков Д.А.

Застосування інтерактивної технології «Ажурна
пилка» на уроках математики в 4 класі.....286

Руденко Н.М., Калашник О.С.,

Дмитрієва А.А., Широков Д.А.
Формування умінь розв'язування
задач на рух в учнів початкової школи
за допомогою коміксів.....291

Хоружа Л.А., Новак М.А.

Формування професійної етики
викладача вищої школи
у процесі розв'язання педагогічних задач.....296

Shenderuk Olena

Eniostyle as an interdisciplinary concept.....299

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ**Башинська І.Р.**

Вербалізація категорії кольору
в казково-фантазійному романі
Френка Баума «Чарівник з країни Оз».....303

Вашило О.В., Нагнибіда В.В.

Компресія в англійських текстах галузі
механічної інженерії та особливості
її відтворення в українському перекладі.....307

Гапонова Л.Є.

Самостійна робота слухачів
підготовчих відділень під час вивчення
української мови як іноземної..... 312

Dmytruk Olga, Lysenko Kateryna

Neologisms in English as a reflection
of #BlackLivesMatter movement..... 316

Івасюта М.І.

Орнітологічні назви-символи
у творах письменників Буковини
кінця XIX – початку XX ст..... 321

Кравчук Ж.В., Марченко В.В.

Англійські мотиваційні промови:
лінгвопрагматичний
та перекладацький аспекти..... 326

Kuznietsova Krystyna

Literary portraits of the new century. Search for
identity through cognition of places and cities... 329

Лободзінська К.А., Марченко В.В.

Особливості відтворення наративної
напруги в англійській літературі жахів.....333

Марченко В.В., Лоп'янецька Р.О.

Мовні особливості TED-лекцій
на екологічну тематику як публічного виступу
та специфіка їхнього впливу на слухача.....338

Матюшенко О.С., Марченко В.В.

Мова ворожнечі як соціокультурний
та лінгвістичний феномен.....343

Романишин Н.І., Бегун М.А.

Відтворення лексико-граматичних
особливостей ідіостилю письменника
у перекладі (на матеріалі твору
Дж. Лондона «Мартін Іден»).....349

Смирнов О.В.

Поетика мережевої лірики про події
в зоні ООС як детермінанта
соціального клімату.....353

Цьох Л.Й., Іваночко В.Я.

Паралельні корпуси у дослідженнях
відтворення ідіостилю у перекладі
(на основі паралельного корпусу роману
Дж. Лондона «White Fang»).....358

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-10-98-71>

УДК 811.111-26

Марченко В.В., Лоп'янецька Р.О.

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

МОВНІ ОСОБЛИВОСТІ TED-ЛЕКЦІЙ НА ЕКОЛОГІЧНУ ТЕМАТИКУ ЯК ПУБЛІЧНОГО ВИСТУПУ ТА СПЕЦИФІКА ЇХНЬОГО ВПЛИВУ НА СЛУХАЧА

Анотація. Стаття присвячена опису мовних особливостей TED-лекцій на екологічну тематику та аналізу специфіки впливу мовних аспектів таких виступів на слухача. У статті наведено визначення терміну «інтонація», зазначено компоненти ритмомелодійного ладу мовлення, розглянуто інтонаційні моделі спікерів та визначено основні фонетичні інструменти впливу на аудиторію. Описано важливість збереження загальноживаної лексики під час виступу та класифіковано екологічні терміни, що вживались в аналізованих TED-лекціях, за структурно-семантичними ознаками. Наведено приклади граматичних особливостей впливу на аудиторію, що використовуються для підсилення емоційного забарвлення виступу та підкреслення важливості висловлювання. Розглянуто найчастотніші синтаксичні конструкції, що використовуються спікерами під час їхніх промов.

Ключові слова: TED-talks, публічний виступ, фонетичні особливості, лексичні особливості, граматичні особливості, синтаксичні особливості.

Marchenko Valentyna, Lopianetska Roksolana

National Technical University of Ukraine
«Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»

LINGUISTIC FEATURES OF TED-TALKS ON THE ECOLOGICAL ISSUES AS A PUBLIC SPEECH AND THEIR INFLUENCE ON THE LISTENER

Summary. Since TED-talks became a new genre of public speaking, linguists are devoting their researches to analyzing the linguistic peculiarities of such speeches. Given the state of the ecology of our planet and the need in spreading ideas for solving environmental problems, TED-talks on ecological issues have become one of the most effective ways to convey information to the general public. The article focuses on the investigation of the linguistic features of TED-talks on the ecological issues and on the analysis of the influence of such features on the listeners. TED-talks' speakers aim to motivate the audience to take actions and fight with environmental problems. They achieve this aim with the help of phonetic, lexical, grammatical and syntactic aspects of the English language. The influence of phonetic features on the listeners is described through the notion of "intonation" and the components of rhythmic and melodic aspects of speech (tempo of the speech, pauses, rhythm, speech melody, stress, timbre and pitch). Lexical features are presented in the article through the two main peculiarities: the usage of common lexical units and ecological terms. Speakers of TED-talks tend to use common lexical units while explaining complex phenomena or facts. This strategy allows them to spread their ideas among people with different education, social class and knowledge. Ecological terms are the keywords of each speech and serve as indicators of TED-talk's topic. Grammatical features of TED-talks on ecological issues play an important role in creating the bond between the speaker and the audience. This connection is achieved by using pronouns. Modal verbs in turn emphasize the importance of speaker's ideas and thoughts, as well as indicate strong confidence in their words. Syntactic features of TED-talks on ecological issues are described by the usage of complex and extended sentences, conditionals, simple sentences, rhetorical questions and parallel constructions. All linguistic features mentioned above create particular atmosphere and emotional context that are needed for certain TED-talk on ecological issues.

Keywords: TED-talks, public speaking, phonetic features, lexical features, grammatical features, syntactic features.

Постановка проблеми. Із появою Інтернету людям стало простіше ділитись знаннями, ідеями та переконаннями. Інтернет став засобом впливу на світову аудиторію, з допомогою якого можна поширювати інформацію про всі важливі та нагальні проблеми людства. Серед таких проблем на особливу увагу заслуговують проблеми екології: глобальне потепління, забруднення атмосфери та виснаження водних ресурсів, деградація ґрунту, зниження біорізноманітності тощо. Одним із основних способів розповсюдження ідей, що повинні змінити світ, зокрема вплинути на екологічну ситуацію, стала інформаційна платформа TED talks.

Сьогодні великою популярністю користуються TED-лекції, які стали потужним інструментом поширення інформації щодо екологічних про-

блем нашої планети. Лектори у формі коротких бесід та монологів поширюють інформацію про стан екології в усьому світі та намагаються донести важливість своїх ідей для запобігання різного роду екологічних проблем.

TED-лекції стали новим жанром публічного мовлення, а дослідження мовних особливостей таких виступів посідає важливе місце в сучасній лінгвістиці. TED-лекції на екологічну тематику є, беззаперечно, одними з найважливіших на платформі, враховуючи їхню актуальність. Спікери майстерно вибудовують свої виступи, звертаючи увагу на лексику, граматичну структуру речень чи структуру самої промови. А під час своїх виступів вони вправно володіють своїм голосом та виразно розмовляють, інтонаційно виділяючи основне та створюючи потрібну їм атмо-

феру серед слухачів. Тому, насамперед, важливо дослідити мовні особливості таких виступів та їх безпосередній вплив на слухача, що і є кінцевою метою TED-лекцій на екологічну тематику.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Одними з найважливіших публікацій на тему TED-лекцій є книги Дж. Донована і К. Андерсона, проте вони не є лінгвістичними працями. В свою чергу, прагмалінгвістичні особливості TED-лекцій досліджувались у працях С.П. Запольських.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значний інтерес лінгвістів до TED-лекцій, сьогодні TED-лекції на екологічну тематику залишаються невивченими з лінгвістичної точки зору. Необхідність вивчення лінгвістичних особливостей цих виступів обумовлює актуальність таких досліджень.

Мета статті. Мета статті полягає у виявленні специфіки впливу TED-лекцій на екологічну тематику на слухача шляхом вивчення мовних особливостей таких виступів.

Виклад основного матеріалу. Англійська мова для спікерів TED talks є основним інструментом, з допомогою якого вони можуть ділитись своїми ідеями зі слухачами. Насамперед, англійська вважається мовою міжнародного спілкування, що допомагає значно розширити аудиторію. Проте, наявність численної кількості слухачів не є гарантією успіху промови. Вміння зацікавити, заінтригувати, викликати бурю емоцій є невід'ємною частиною вдалого виступу. Спікери неодноразово довели важливість володіння мовою під час виступу на платформі TED. Тому для визначення мовних особливостей TED-лекцій на екологічну тематику варто проаналізувати ці промови з точки зору фонетики, лексики, граматики та синтаксису.

Фонетичні особливості TED-лекцій на екологічну тематику. Аналізуючи усне мовлення варто, насамперед, розпочати з розгляду його фонетичних особливостей. Термін «фонетика» використовується в лінгвістиці для позначення науки, яка вивчає особливості звукоутворення мови і пропонує методи їх опису, класифікації і транскрипції [5, с. 363]. Для аналізу фонетичних особливостей TED-лекцій на екологічну тематику слід зосередити увагу на синтаксичній фонетиці – розділі мовознавства, що вивчає безпосередньо інтонаційну структуру мови [2, с. 88]. А. Загнітко в своєму словнику лінгвістичних термінів визначає поняття «інтонація» як явище, що характеризує фразу шляхом визначення ритмомелодійного ладу мовлення. За своєю функцією розрізняють такі види інтонації, як інтонація оклику, звертання, запитання, пояснення, переліку, спонукання та ін. У свою чергу, ритмомелодійний лад мовлення постає способом вираження смислових та емоційних особливостей сказаного, а складовими такого ладу є мелодика мовлення, ритм, темп мовлення та пауза, наголос, тембр і тон голосу [1, с. 387–388].

Зазначені фонетичні аспекти усного мовлення відіграють важливу роль під час публічних виступів, і TED-лекції не є виключенням. Для аналізу фонетичних особливостей обраних TED-лекцій на екологічну тематику варто розглянути цитати з виступів, що були записані з допомогою інтонаційних символів, наведених у таблиці 1.

Таблиця 1

Перелік інтонаційних символів

Символ	Тлумачення
	Коротка пауза
	Довга пауза
water	Інтонаційно виділене слово в реченні
water	Уповільнення мовлення, розтягування слів в порівнянні із звичним темпом мовлення спікера
↗	Висхідний тон
↘	Спадний тон
→	Пришвидження темпу мовлення

Потрібно також врахувати, що кожен спікер має свої особливості мовлення, свій темп та ритм, тому запис інтонації символами кожного разу є унікальним. Наприклад, уповільнення мовлення одного спікера може бути звичним темпом мовлення іншого. Здебільшого, спікери TED-лекцій розмовляють у помірному темпі, пришвидшуючи або уповільнюючи його на потрібних відрізках промови. Однак, серед TED-лекцій на екологічну тематику одразу виділяється виступ Аллана Севорі «How to fight desertification and reverse climate change». Від початку свого виступу і до самого кінця Аллан розмовляє в помірному, подекуди уповільненому темпі, його голос спокійний та рівний:

«*The most || ↗ **massive** || ↗ **tsunami** || ↗ perfect ↘ **storm** →↘ is bearing down upon us. **This** || →↗ perfect storm is | mounting a ↗ **grim** ↘ **reality**, ↗ **increasingly** →↘ grim reality, and we are ↗ **facing** that ↗ **reality** with the full ↘ **belief** → that we can solve our problems with ↘ **technology**, and that's very ↘ **understandable**» [11].*

На початку свого виступу спікер одразу привертає увагу слухачів своїми паузами, які створюють ефект драматизму, налаштовуючи аудиторію на серйозну розмову. Аллан Севорі інтонаційно виділяє важливі слова в промові, що допомагає слухачам акцентувати увагу на основній темі. Слухаючи його лекцію ви відчуваєте себе його учнем, якому він розкриває проблеми зміни клімату та опустелення, ніби розмовує вам всі поняття, механізми та концепції.

Для порівняння, Девід Седлак у своїй промові «4 ways we can avoid a catastrophic drought» розмовляє швидше, не використовуючи довгих пауз, а його голос є дзвінкшим та енергійнішим: «↗ After ↘ all, ↗ **many** of our ↘ **cities** ↗ **are** **sitting** on top of a ↗ **natural** ↗ **water** ↘ **storage** ↘ **system** → that can ↗ **accommodate** ↗ **huge** ↘ **volumes** of ↘ **water**» [12].

Спікер частіше змінює тон інтонації, висхідний та спадний, що допомагає йому акцентувати увагу на центральних лексемах його речення. Під час його виступу також можна фонетично відчутно чітку різницю між стверджувальним реченням та риторичним запитанням. Кінець стверджувального речення характеризується спадним тоном інтонації: «↗ **For** ↘ **example**, ↗ ↘ **historically**, ↗ **Los Angeles** has obtained about a ↗ **third** of its water supply from a ↗ **massive** ↘ **aquifer** that ↗ **underlies** the ↘ San Fernando Valley» [12]. Кінець риторичного запитання супроводжується висхідним тоном інтонації: «...Do | ↗ **I** | really | want → to ↗ **drink** that ↗ **stuff?**» [12].

Разом з тим, є спікери, які вдало поєднують повільний темп мовлення та паузи із швидким та енергійним темпом. Прикладом такого виступу є TED-лекція Лани Мазарех «3 thoughtful ways to conserve water». Протягом своєї промови, а особливо вкінці, Лана робила паузи як між реченнями, так і між лексичними одиницями, що дозволяло аудиторії осмислити сказане і спробувати передбачити її наступні слова. TED-лекція Лани є чудовим прикладом мотиваційної промови. Розповівши реальні історії з декількох країн світу, Лана завершує свій виступ коротким підсумком, який вона вмiло виділяє фонетичними засобами інтонації: «As more **countries** | which used to be more **water rich** | are becoming **water scarce**. | | I say we **don't need** → to **reinvent the wheel**. If we **just look** → at what → **water-poor countries have done**. | | the **solutions** are out there. Now it's really just up to **all of us** | to take **action**» [10]. Навіть на папері, прочитавши лише виділені жирним шрифтом слова, ви зможете зрозуміти основну ідею сказаного. Лана вдало виділила ключові слова з допомогою інтонації, а висхідні та спадні тони лише підкреслюють значущість її слів.

Таким чином, такі компоненти фонетичного рівня мови, як інтонація та складові ритмомелодійного ладу мовлення є важливими інструментами творення потрібного впливу на аудиторію. Спікери TED-лекцій на екологічну тематику використовують паузи, наголоси, висхідні та спадні тони для привернення уваги слухачів, для створення потрібної емоційної атмосфери і, що важливо для таких промов, для мотивації до дії.

Лексичні особливості TED-лекцій на екологічну тематику. Однією з переваг виступу на TED-конференціях є можливість донести свою думку мільйонам людей з різних країн. І щоб захопити більшу аудиторію, англійська стала мовою TED-лекцій, а на сайті можна знайти переклад виступів на рідну мову. Куратор TED-talks, Кріс Андерсон, переконаний в головній ролі слів під час виступу, адже саме словами спікери розповідають історію, будують ідею, пояснюють складні концепції, наводять аргументи та закликають до дій [3, с. 28].

Однак, TED-лекції не стали б такими популярними без однієї особливості – їхньої доступності. Основною перевагою TED-лекцій є їх орієнтованість на найрізноманітнішу аудиторію: від професорів та вчених до людей, які просто цікавляться певною сферою. Лектори використовують загальнозживану лексику та намагаються зрозуміло та доступно пояснити складні явища чи факти. Це дозволяє поширювати свої ідеї серед людей з різними освітою, соціальним класом, досвідом та знаннями. У своїй книзі про виступи на TED-конференціях, Дж. Донован зазначає, що спікери повинні вживати зрозумілу, повсякденну мову без жаргону [6, с. 31]. К. Андерсон пояснює, що не варто використовувати лексику, орієнтовану на знання дитини молодшого шкільного віку. У TED керуються висловлюванням Ейнштейна: «Усе слід робити настільки простим, наскільки це можливо, але не простішим» [3, с. 80].

Таким чином, спікери TED-лекцій на екологічну тематику приділяють значну увагу термінам, які вони використовують у своїх виступах.

Загальновідомо, що термінами називають слова або словосполучення, використовувані для точного, максимально однозначного визначення понять, які утворюють специфіку різних галузей науки й техніки [2, с. 34–35]. Розглянувши можливі класифікації термінів за певними мовними ознаками, можна проаналізувати термінологічну базу TED-лекцій на екологічну тематику.

Насамперед екологічні терміни можна класифікувати з врахуванням структурних особливостей таких лексем. Відповідно, екологічні терміни з TED-лекцій можна поділи на:

1) терміни-слова (*coal* – вугілля; *hurricane* – ураган);

2) терміни-словосполучення (*climate change* – зміна клімату; *fossil fuels* – корисні копалини);

3) багатоконпонентні терміни (*soil moisture detector* – детектор вологості ґрунту; *carbon-free system* – безвуглецева система);

4) акроніми (*EPA (U.S. Environmental Protection Agency)* – Агенція з охорони довкілля США);

5) аббревіатури (*PET (polyethylene terephthalate)* – ПЕТ (поліетилентерефталат)).

З морфологічної точки зору, екологічні терміни, що зустрічаються в TED-лекціях на екологічну тематику, можна подіти на іменникові (*environment* – навколишнє середовище), прикметникові (*polluted* – забруднений) та дієслівні (*to absorb* – поглинати).

Екологічні терміни з TED-лекцій можна також класифікувати за семантичними особливостями. Це дає змогу визначити найчастотніші теми, з якими виступають спікери на TED-конференціях. Загалом, можна виділити такі семантичні групи, екологічні терміни яких зустрічаються в проаналізованих TED-лекціях на екологічну тематику:

– Рослинний світ (*vegetation* – рослинність; *grass* – трава; *shrub* – кущ, *tree* – дерево; *forest* – ліс);

– Тваринний світ (*livestock* – велика рогата худоба; *cattle* – корова; *sheep* – вівця; *goat* – коза; *lion* – лев, *elephant* – слон, *buffalo* – буйволи; *giraffe* – жираф; *monkey* – мавпа);

– Водне середовище та ресурси (*river* – ріка; *sea* – море; *ocean* – океан; *swamp* – болото; *watershed* – вододіл; *drinking water* – питна вода; *corals* – корали);

– Повітряне середовище (*atmosphere* – атмосфера; *oxygen* – кисень; *air quality* – якість повітря);

– Земельні ресурси (*savanna* – савана; *rainforest* – тропічний ліс; *desert* – пустеля; *soil* – ґрунт; *mountains* – гори; *island* – острів);

– Корисні копалини (*gas* – газ; *coal* – вугілля; *carbon* – вуглець; *carbon stocks* – запаси вуглецю; *oil* – нафта);

– Природні явища та процеси (*tsunami* – цунамі; *temperature* – температура; *drought* – посуха; *humidity* – вологість; *rain* – дощ);

– Охорона навколишнього середовища (*conservation and resource policy development* – розвиток політики зі збереження довкілля та природних ресурсів; *environmental protection* – захист навколишнього середовища);

– Екологічні проблеми та катастрофи (*desertification* – опустелювання; *global warming* – глобальне потепління; *water crisis* – водна криза; *climate crisis* – кліматична криза; *plastic pollution problem* – проблема забруднення пластиком; *air pollution* – забруднення повітря);

– Антропогенна діяльність (*global carbon emissions* – глобальне виділення вуглецю; *deforestation* – вирубування лісів; *man-made wetland* – штучне болото; *sewage treatment plants* – очисні споруди; *seawater desalination* – опріснення морської води; *overfishing* – надмірний вилов; *climate commitments* – кліматичні зобов'язання; *fog-catcher* – перехоплювач туману; *fish farm* – рибна ферма);

– Працівники в сфері екології та її субгалузей (*ecologist* – еколог; *biologist* – біолог; *climatologist* – кліматолог; *scientist* – науковець; *Earth explorer* – землезнавець; *global ecologist* – глобальний еколог; *marine microbiology* – мікробіологія моря);

– Методи, обладнання та матеріали для дослідження екології (*airborne mapping* – повітряна картографія; *GPS tracking collar* – ошийник з GPS; *an imaging spectrometer* – спектрометр обробки зображення; *laser-guided spectroscopy* – лазерна спектроскопія; *microscope* – мікроскоп);

– Закони, установи, організації, що пов'язані з екологією (*Clean Power Plan* – план розвитку чистої енергетики; *EPA (U.S. Environmental Protection Agency)* – Агенція з охорони довкілля США).

Таким чином, TED-лекції на екологічну тематику характеризуються широким використанням екологічних термінів з найрізноманітніших сфер охорони навколишнього середовища. Водночас, усі терміни є зрозумілими та не потребують пояснень, що підтверджує одну з цілей TED-лекцій – доступність.

Грамматичні особливості TED-лекцій на екологічну тематику. Аналіз мовних особливостей TED-лекцій на екологічну тематику буде неповним без опису граматичних особливостей таких виступів. Насамперед варто зазначити, що спікери часто використовують займенник першої особи однини **I**, оскільки вони розповідають реальні історії зі свого життя, описують свої емоції, виражають свою думку, впевненість, діляться знаннями і досвідом. Наприклад, Грег Аснер у своїй промові підкреслює свою впевненість у сказаному раніше реченні: «*For centuries, it's been said that female lions do all of the hunting out in the open savanna, and male lions do nothing until it's time for dinner. You've heard this too, I can tell*» [4].

Спікери також часто використовують займенник першої особи множини, **we**, що допомагає їм налагодити контакт зі слухачами, ототожнити себе з ними. Це є важливим інструментом впливу на слухачів, оскільки спікери під час своїх виступів намагаються вмотивувати слухачів боротися проти екологічних проблем нашої планети. Вони прямо говорять, що вирішення проблем залежить не від дій екологів та науковців, а від всіх нас: «*And as we go through the long, tough and necessary process of stabilizing the climate of planet Earth, some new corals will still be born*» [9].

Ще однією граматичною особливістю TED-лекцій на екологічну тематику є використання модальних дієслів **have to, can, should**. Модальні дієслова допомагають:

– підкреслити важливість висловлювання, спонукати до дії: «*And I would personally say that we have to craft new political realities, not only in places like India, Afghanistan, Kenya, Pakistan, what have you, but here at home as well*» [14];

– підкреслити свої емоції, свої можливості: «*It's incredibly exciting to me that we can finally see these bacteria in real life, in real time, at their micro scale, and learn how they interact with the world around them*» [7];

– підсилити свою думку, рекомендуючи або наполягаючи на здійсненні певної дії: «*Let's accelerate the advanced nuclear programs. I think we should triple the amount of money we're spending on it*» [13].

Описані граматичні особливості TED-лекцій на екологічну тематику є беззаперечним засобом впливу на слухачів, адже вони підсилюють основні думки спікера та допомагають зблизитись із аудиторією.

Синтаксичні особливості TED-лекцій на екологічну тематику. TED-лекції на екологічну тематику потребують від спікерів пояснення певних екологічних термінів, понять та процесів, зацікавлення слухачів та привернення їхньої уваги. Текст таких виступів потрібно продумувати заздалегідь, приділяючи особливу увагу синтаксичній структурі виступу.

TED-лекції на екологічну тематику – це публічні виступи, а в усному мовленні ми схильні спілкуватись розгорнутими реченнями, а не короткими, особливо коли ми щось пояснюємо: «*And even if we succeed in grabbing the water from our rural neighbors, we're just transferring the problem to someone else and there's a good chance it will come back and bite us in the form of higher food prices and damage to the aquatic ecosystems that already rely upon that water*» [12].

Також спікери тяжіють до використання умовних перечень першого типу для вираження реальної або ймовірної ситуації в теперішньому чи майбутньому: «*...if we can empower people to take action to improve their own health, then together we can act to bring an end to our pollution*» [8].

У лекціях короткі речення часто використовують для підсилення попереднього, розгорнутого: «*So our goal now is to scale this work around the world, to crowdsourcing data so we can map air quality on every street, to build an unprecedented database so scientists can research pollution, and to empower citizens, civic leaders, policy makers to support clean-air policies for change. Because this can and must change*» [8]. Тут спікер наполягає на співпраці всієї світової спільноти заради спільної мети – вирішення проблеми забруднення повітря. Коротким та простим реченням він безапеляційно підтверджує правильність свого заклику.

Спікери часто використовують риторичні запитання, які ніби залучають слухачів до розмови, створюють атмосферу дискусії та закликають їх знайти відповіді на проблеми у своїх думках: «*If a coral could die that fast, how could a reef ever survive?*» [9].

Ще однією синтаксичною особливістю TED-лекцій на екологічну тематику є використання повторів, що допомагає створити необхідний емоційний настрій аудиторії. Наприклад, Крістен Маргавер у своїй промові про коралові рифи використовує повтор для підкреслення плачевності ситуації та підсилення емоційного впливу на слухачів: «*The first time I cried underwater was in 2008, the island of Curaçao, way down in the southern Caribbean.*»; «*When I saw this damage for*

the first time, stretching all the way down the reef, I sunk onto the sand in my scuba gear and I cried.»; «The second time I cried underwater was on the north shore of Curaçao, 2011» [9].

Отже, основними синтаксичними особливостями TED-лекцій на екологічну тематику є використання розгорнутих складних речень, умовних речень першого типу, риторичних запитань та синтаксичних повторів.

Висновки і пропозиції. TED-лекції стали особливим жанром публічного мовлення та уні-

кальними об'єктами лінгвістичних досліджень. Аналіз TED-лекцій на екологічну тематику показав мовні аспекти впливу на слухачів, що проявляються на таких рівнях мови, як фонетичному, лексичному та граматичному. Мовні особливості допомагають спікерам привернути увагу аудиторії до нагальних екологічних проблем, переконати у необхідності змін та спонукати до рішучих дій. Вдале поєднання усіх мовних аспектів дозволяє створити виступ, ідеї якого варто почути мільйонам людей з усього світу.

Список літератури:

1. Загнітко А. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни. Том 1: А – Й. Донецьк : ДонНУ, 2012. 401 с.
2. Загнітко А. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни. Том 4: Т – Я. Донецьк : ДонНУ, 2012. 387 с.
3. Anderson C. TED talks: the official TED guide to public speaking. Boston : Houghton Mifflin Harcourt, 2016. 268 p.
4. Asner G. Ecology from the air. TEDGlobal. 2013. URL: https://www.ted.com/talks/greg_asner_ecology_from_the_air (дата звернення: 25.10.2021).
5. Crystal D. A Dictionary of Linguistics and Phonetics (6th ed.). Oxford : Blackwell, 2008. 529 p.
6. Donovan J. How to deliver a TED talk: Secrets of the world's most inspiring presentations. Lexington, KY : CreateSpace, 2012. 112 p.
7. Garren M. The sea we've hardly seen. TEDxMonterey. 2012. URL: https://www.ted.com/talks/melissa_garren_the_sea_we_ve_hardly_seen (дата звернення: 25.10.2021).
8. Lacombe R. A personal air-quality tracker that lets you know what you're breathing. TED. 2018. URL: https://www.ted.com/talks/romain_lacombe_a_personal_air_quality_tracker_that_lets_you_know_what_you_re_breathing (дата звернення: 25.10.2021).
9. Marhaver K. Why I still have hope for the coral reefs. TED. 2017. URL: https://www.ted.com/talks/kristen_marhaver_why_i_still_have_hope_for_coral_reefs (дата звернення: 25.10.2021).
10. Mazahreh L. 3 thoughtful ways to conserve water. TED@BCG Milan. 2017. URL: https://www.ted.com/talks/lana_mazahreh_3_thoughtful_ways_to_conserve_water (дата звернення: 25.10.2021).
11. Savory A. How to fight desertification and reverse climate change. TED. 2013. URL: https://www.ted.com/talks/allan_savory_how_to_fight_desertification_and_reverse_climate_change (дата звернення: 25.10.2021).
12. Sedlak D. 4 ways we can avoid a catastrophic drought. TEDxMarin. 2015. URL: https://www.ted.com/talks/david_sedlak_4_ways_we_can_avoid_a_catastrophic_drought (дата звернення: 25.10.2021).
13. Shellenberger M. How fear of nuclear power is hurting the environment. TEDSummit. 2016. URL: https://www.ted.com/talks/michael_shellenberger_how_fear_of_nuclear_power_is_hurting_the_environment (дата звернення: 25.10.2021).
14. Steffen A. The route to a sustainable future. TEDGlobal. 2005. URL: https://www.ted.com/talks/alex_steffen_the_route_to_a_sustainable_future (дата звернення: 25.10.2021).

References:

1. Zagnitko A. (2012) *Slovník súčasnej lingvistiky: ponyattya i terminy. Tom 1* [Dictionary of modern linguistics: concepts and terms. Volume 1]. Donetsk: DonNU, 401 p.
2. Zagnitko A. (2012) *Slovník súčasnej lingvistiky: ponyattya i terminy. Tom 4* [Dictionary of modern linguistics: concepts and terms. Volume 4]. Donetsk: DonNU, 387 p.
3. Anderson C. (2016) TED talks: the official TED guide to public speaking. Boston: Houghton Mifflin Harcourt, 268 p.
4. Asner G. (2013) Ecology from the air. TEDGlobal. Available at: https://www.ted.com/talks/greg_asner_ecology_from_the_air (accessed 25 October 2021).
5. Crystal D. (2008) A Dictionary of Linguistics and Phonetics (6th ed.). Oxford: Blackwell, 529 p.
6. Donovan J. (2012) How to deliver a TED talk: Secrets of the world's most inspiring presentations. Lexington, KY: CreateSpace, 112 p.
7. Garren M. (2012) The sea we've hardly seen. TEDxMonterey. Available at: https://www.ted.com/talks/melissa_garren_the_sea_we_ve_hardly_seen (accessed 25 October 2021).
8. Lacombe R. (2018) A personal air-quality tracker that lets you know what you're breathing. TED. Available at: https://www.ted.com/talks/romain_lacombe_a_personal_air_quality_tracker_that_lets_you_know_what_you_re_breathing (accessed 25 October 2021).
9. Marhaver K. (2017) Why I still have hope for the coral reefs. TED. Available at: https://www.ted.com/talks/kristen_marhaver_why_i_still_have_hope_for_coral_reefs (accessed 25 October 2021).
10. Mazahreh L. (2017) 3 thoughtful ways to conserve water. TED@BCG Milan. Available at: https://www.ted.com/talks/lana_mazahreh_3_thoughtful_ways_to_conserve_water (accessed 25 October 2021).
11. Savory A. (2013) How to fight desertification and reverse climate change. TED. Available at: https://www.ted.com/talks/allan_savory_how_to_fight_desertification_and_reverse_climate_change (accessed 25 October 2021).
12. Sedlak D. (2015) 4 ways we can avoid a catastrophic drought. TEDxMarin. Available at: https://www.ted.com/talks/david_sedlak_4_ways_we_can_avoid_a_catastrophic_drought (accessed 25 October 2021).
13. Shellenberger M. (2016) How fear of nuclear power is hurting the environment. TEDSummit. Available at: https://www.ted.com/talks/michael_shellenberger_how_fear_of_nuclear_power_is_hurting_the_environment (accessed 25 October 2021).
14. Steffen A. (2005) The route to a sustainable future. TEDGlobal. Available at: https://www.ted.com/talks/alex_steffen_the_route_to_a_sustainable_future (accessed 25 October 2021).